

im

M R A
MARIBORSKA RAZVOJNA AGENCIJA

ZRS Bistra
P T U J

Regionalni razvojni program statistične regije Podravje

Maribor, april 2004

VSEBINA

UVOD	4
1. PRIPRAVA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA	4
1.2 CILJI PRIPRAVE REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA	4
1.3 METODOLOGIJA IN POTEK PRIPRAVE REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA	5
2. PREDHODNO VREDNOTENJE IN POVZETEK REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA	6
3. OCENA STANJA IN RAZVOJNIH MOŽNOSTI STATISTIČNE REGIJE PODRAVJE	6
3.1 STATISTIČNA REGIJA PODRAVJE	6
3.1.1 UVOD	6
3.1.2 POGLAVITNE EKONOMSKO-SOCIALNE ZNAČILNOSTI REGIJE PODRAVJE	10
3.1.3 PODRAVJE KOT OBMOČJE S POSEBNIMI RAZVOJNIMI PROBLEMI	11
ANALIZA STANJA V REGIJI – SWOT ANALIZA	16
VIZIJA IN CILJI RAZVOJA REGIJE	18
1. VIZIJA RAZVOJA PODRAVSKE REGIJE	18
2. DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA REGIJE	19
2.1 CILJ 1: POVEČATI PREPOZNAVANOST IN PRIVLAČNOST REGIJE ZA VLAGANJA, IZBOLJŠATI PODJETNIŠKO KULTURO IN DVIGNITI KAKOVOST KADROV	19
2.1.1 INDEKS KONKURENČNOSTI	19
2.1.2 KOLIČINSKA OPREDELITEV NEKATERIH MERIL:	19
2.2 CILJ 2: POVEČATI SAMOZAVEST, IZOBRAZBO IN INOVATIVNOST PREBIVALCEV TER ODPRTOST REGIJE ZA NOVE IZZIVE	19
2.2.1 INDEKS ČLOVEKOVEGA RAZVOJA	19
2.2.2 KOLIČINSKA OPREDELITEV NEKATERIH MERIL:	20
2.3 CILJ 3: IZBOLJŠATI KAKOVOST ŽIVLJENJA V REGIJI, UPOŠTEVAJE NAČELA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA	20
2.3.1 INDEKS TRAJNOSTNEGA RAZVOJA	20
2.3.2 KOLIČINSKA OPREDELITEV NEKATERIH MERIL:	20
3. KONKRETNI CILJI RAZVOJA REGIJE DO KONCA LET 2006	21
3.1 HORIZONTALNI PROGRAM: RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV IN SOCIALNO OKOLJE	21
3.1.1 TRG DELOVNE SILE	21
3.1.2 NOSILCI PROGRAMA	23
3.1.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV	23
3.1.4 ZDRAVJE IN SOCIALNO VARSTVO	24
3.1.5 KULTURA	25
3.2 GOSPODARSTVO	25
3.2.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV	25
3.2.2 NOSILCI PROGRAMA	26
3.2.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV	26
3.3 OKOLJE, PROSTOR, INFRASTRUKTURA IN NARAVNA DEDIŠČINA	27
3.3.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV	27
3.3.2 NOSILCI PROGRAMA	27
3.3.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV	28
3.4 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA	28
3.4.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV	29
3.4.2 NOSILCI PROGRAMA	29
3.4.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV	29
3.5 TURIZEM IN KULTURNA DEDIŠČINA	30
3.5.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV	30
3.5.2 NOSILCI PROGRAMA	30
3.5.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV	31
IZVEDBENA STRUKTURA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA ZA PODRAVJE	32
FINANČNI OKVIR RAZVOJNEGA PROGRAMA ZA PODRAVJE	35
1. VREDNOST PROJEKTOV GLEDE NA MOŽNOSTI ČRPAJJA EVROPSKIH SREDSTEV	35

1.1	EVROPSKI STRUKTURNI SKLADI	35
1.2	KOHEZIJSKI SKLAD	35
1.3	POBUDA SKUPNOSTI INTERREG III IN PHARE	35
2.	PROJEKTI, ZA KATERE NA EVROPSKA SREDSTVA NE MOREMO RAČUNATI	36
3.	PREGLED VSEH PROJEKTOV IN VIROV FINANCIRANJA Z OKVIRNIMI VREDNOSTMI PROJEKTOV	36
4.	PRIPRAVA LETNIH PROGRAMOV TER POROČIL O IZVAJANU RRP	39

UVOD

1. PRIPRAVA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA

Na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Ur. l. RS, št. 60/99, 56/2003) in podzakonskih aktov, ki urejajo vsebino programov in delovanje regionalnih razvojnih agencij, so razvojni partnerji Podravja med majem 2002 in majem 2003 pripravili regionalni razvojni program za podravsko regijo.

Na podlagi naročila občin podravske statistične regije je program pripravila mrežna RRA Podravje, ki pogodbeno združuje tri razvojne organizacije: *Mariborsko razvojno agencijo, ZRS Bistro Ptuj in Ekonomski institut Maribor s Skladom za razvoj in usposabljanje človeških virov*. Poleg tega so bile v pripravo programa vključene še številne druge organizacije, zadolžene za pripravo posameznih vsebin v strateškem in izvedbenem delu RRP. Pripravo razvojnega programa je poleg občin statistične regije financirala še Agencija Republike Slovenije za regionalni razvoj. Pripravo razvojnega programa je nadziral Programski odbor, program je pripravljalo 67 sodelavcev, organiziranih v 5 delovnih skupin po vsebinskih področjih.

Namen regionalnega razvojnega programa je pomagati občinam pri uresničevanju zastavljenih ciljev, opredeljujoč ključne razvojne usmeritve, prioritete in programe, ki jih želijo občine izvesti v prihodnosti, pa tudi strategije in orodja za njihovo izvedbo. Za uspešno izvedbo programov bosta ključnega pomena usklajeno sodelovanje in vzpostavljanje partnerstev. Vsebino programa je v veliki meri zaznamovalo dosedanje sodelovanje med nosilci razvoja v območju.

1.2 CILJI PRIPRAVE REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA

Cilji priprave regionalnega razvojnega programa so:

- Skupna opredelitev osnovnih smeri razvoja in razvojnih prioritet regije za programsko obdobje do leta 2006,
- Aktiviranje ljudi za prevzemanje odgovornosti za odkrivanje in odpravljanje razvojnih omejitev in prepoznavanje priložnosti za razvoj,
- Aktiviranje človeških, materialnih in finančnih sredstev za izkoriščanje lokalnih razvojnih potencialov za doseganje blaginje in skladnega razvoja celotnega območja, ob zagotavljanju zdravja in socialne varnosti ljudi, varovanja okolja in kulturne ter naravne dediščine.

Cilje, ki jih ne bo lahko doseči, bomo realizirali z:

- Razvijanjem partnerstev - nosilcev razvoja v lokalnih območjih in za posamezna področja,
- Opredelitvijo in doseganjem konsenza o razvojni viziji in ciljih RRP, opredelitvijo razvojnih strategij za doseganje ciljev, opredelitvijo razvojnih priložnosti ter obstoječih in potencialnih omejitev,
- Določitvijo ukrepov za izkoriščanje priložnosti in odpravljanje omejitev ter pripravo programov, podprogramov in projektov za realizacijo ukrepov,
- Z identifikacijo in zagotavljanjem človeških, materialnih in finančnih virov ter institucionalnega okvira za izvajanje programov, podprogramov in projektov,
- S spremljanjem izvajanja ukrepov in merjenjem dosežkov, ugotavljanjem odmikov od načrtovanih rezultatov in sprejemanje ukrepov za preprečevanje neželenih posledic.

1.3 METODOLOGIJA IN POTEK PRIPRAVE REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA

Metodologijo priprave RRP za statistično regijo Podravje je potrdil Programski odbor dne 16.05.2002.

Priprava programa je potekala v 5 programskih sklopih:

Področje GOSPODARSTVA

Področje ČLOVEŠKIH VIROV IN SOCIALNO OKOLJE

Področje OKOLJA, PROSTORA IN INFRASTRUKTURE TER NARAVNE DEDIŠČINE

Področje KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA

Področje TURIZMA IN KULTURNE DEDIŠČINE

Priprava enega od najpomembnejših strateških dokumentov regije, Regionalnega razvojnega programa za statistično regijo Podravje, je strokovno zahtevna naloga, zato smo pred pripravo strateškega dela dokumenta seznanili strokovne službe občinskih uprav, gospodarsko in obrtne zbornice, druge regijske institucije, večja podjetja in zainteresirane posameznike z namenom priprave RRP-ja. V skladu z zakonom je bil v dnevnem časopisu objavljen javni poziv zainteresirani javnosti za sodelovanje pri pripravi RRP.

V procesu priprave strateškega dela Regionalnega razvojnega programa za statistično regijo Podravje smo posebno pozornost posvetili vključitvi strokovne javnosti v pripravo strateškega dokumenta in smo v ta namen ustanovili posebne delovne skupine, ki so jih po posameznih področjih sestavljali kompetentni posamezniki in predstavniki različnih organizacij in njihovi sodelavci. Pri sestavi strokovnih skupin za posamezna področja priprave RRP smo upoštevali kriterij geografske pokritosti celotne regije in ustrezno strokovno podporo za vsa podpodročja.

Člani strokovnih skupin so se redno srečevali na delovnih sestankih, velik del medsebojne komunikacije je potekal po elektronski pošti. Delovne skupine so pripravile podlage za delo na področnih in območnih delavnicah, anketne liste in vprašalnike za intervjuje ter projektne liste, ki smo jih posredovali občinam, podjetjem, društvom, ustanovam, ministrstvu in njihovim službam oziroma smo jih osebno obiskali.

Na podlagi pridobljenih podatkov so strokovne skupine pripravile delovne osnutke za posamezna področja, nato so sledila usklajevanja med posameznimi področji (npr. turizem na kmetijah je skupen tako področju kmetijstva in turizma).

Po posameznih področjih priprave je bilo izvedenih več območnih delavnic, organizirana je bila tudi skupna delavnica za vsa področja, katere se je udeležilo 84 oseb, več kot polovica od njih je sodelovala na več kot eni delavnici. Skupno število vabljenih na delavnice je trikrat večje. Na drugi seji Programskega odbora je na delavnicah sodelovalo 59 ljudi.

Poslali smo več kot 1000 vprašalnikov oz. anketnih listov na različne naslove in opravili tudi več kot 400 intervjujev.

Ves čas priprave strateškega dela RRP smo se pripravljavci dokumenta redno srečevali s predstavniki Agencije RS za regionalni razvoj, z vodstvom Programskega odbora, župani in delavci v občinskih upravah ter upravnih enotah, o poteku priprave smo seznanili člane Upravnega odbora Gospodarske zbornice, Združenje podjetnikov, posamezne sekcije v okviru Obrtnih zbornic, razna društva, poslance iz Podravja, udeležili smo se različnih srečanj in prireditev, na katerih smo prisotne seznanili z namenom priprave RRP.

Informacije o posameznih dogodkih smo posredovali medijem javnega obveščanja in prek njih seznanili širšo javnost z najpomembnejšimi informacijami o poteku priprave RRP, zaradi visokih cen pa nismo objavljali plačanih prispevkov v medijih.

Na podlagi evidenc, seznamov prisotnosti, raznih oblik komuniciranja in na podlagi ocene števila vključenih sodelavcev, za katere nimamo dokazil o njihovi vključenosti v pripravo tega dela dokumenta, ocenjujemo, da je do sedaj vključenih približno 2000 oseb s področja strokovne javnosti.

2. PREDHODNO VREDNOTENJE IN POVZETEK REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA

Na podlagi Navodila o minimalni obvezni vsebini in metodologiji priprave ter načinu spremljanja in vrednotenja regionalnega razvojnega programa (Uradni list RS 52/00, 111/00, 44/01) je Agencija Republike Slovenije za regionalni razvoj naročila »Predhodno vrednotenje Regionalnega razvojnega programa Podravja«.

Vrednotenje je potekalo na podlagi prirejenega logičnega okvira za pripravo programov in projektov in na podlagi subjektivnega ocenjevanja učinkov posameznih programov in podprogramov glede na kriterije, ki jih je potrdila Agencija Republike Slovenije za regionalni razvoj s sprejemom ponudbe. Za vrednotenje je bilo organiziranih več srečanj z naročnikom, izdelovalcem regionalnega razvojnega programa ter s ključnimi predstavniki javnosti v regiji.

Na podlagi poročila in mnenja o Predhodnem vrednotenju Regionalnega razvojnega programa Podravja so predstavniki podravske občine sprejeli predlog Mrežne regionalne razvojne agencije, da ta pripravi povzetek regionalnega razvojnega programa, kjer bo povzela priporočila in predloge o konkretizaciji programa in koherentnosti programa.

Povzetek predstavlja tiste prednostne naloge, za katere regija meni, da jih lahko izpelje in da so najbolj pomembne za razvoj regije.

3. OCENA STANJA IN RAZVOJNIH MOŽNOSTI STATISTIČNE REGIJE PODRAVJE

3.1 STATISTIČNA REGIJA PODRAVJE

3.1.1 UVOD

V obdobju tranzicije so se razlike v razvitosti regij povečale. Pomembne so zlasti razlike v demografskih pogojih, človeškem kapitalu, gospodarski strukturi in uspešnosti gospodarjenja, opremljenosti z družbeno in gospodarsko infrastrukturo, obsegu okoljskih problemov in notranji homogenosti (delež občin v regiji s statusom območja s posebnimi razvojnimi problemi). Razlike odsevajo tudi v razporeditvi novo nastalih podjetij med regijami, saj je število registriranih (ali

aktivnih) gospodarskih družb na tisoč prebivalcev zelo različno. Povečevanje regionalnih razlik je pogosto posledica neizkoriščenosti razvojnih potencialov regij.

Regije lahko same najbolje identificirajo medsebojno komplementarnost lokalnih razvojnih potencialov in opredelijo svoje razvojne usmeritve. Za učvrstitev konkurenčnosti v novem evropskem kontekstu morajo slovenske regije razviti svoje specifične konkurenčne prednosti, ki bodo omogočile njihov endogeni razvoj, vendar pa se morajo tudi med seboj dobro infrastrukturno, informacijsko-komunikacijsko, kulturno in drugače povezati v enoten slovenski razvojni pol. Nova regionalna politika v evropskih razmerah ne more biti več namenjena zgolj odpravljanju razvojnih razlik, ampak predvsem spodbujanju razvojnih polov in mednarodne konkurenčnosti vseh delov države. Pri tem pa je potrebno intenzivnejše pomagati tistim regijam, ki imajo slabše razvojno izhodišče, oziroma območjem, ki so z vidika slovenske regionalne politike na ravni občin opredeljena kot območja s posebnimi razvojnimi problemi, vendar le na podlagi regionalnih razvojnih programov.

Podravska regija je po številu prebivalcev druga največja statistična regija (na območju regije živi 16,1% slovenskega prebivalstva in z 2170 km²), obsega dobro desetino slovenskega ozemlja in vključuje v svoje območje kar 34 občin: Benedikt, Cerkvenjak, Destnik, Dornava, Duplek, Gorišnica, Hajdina, Hoče-Slivnica, Juršinci, Kidričevo, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Majšperk, Maribor, Markovci, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Ormož, Pesnica, Podlehnik, Ptuj, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Starše, Sv. Ana, Sv. Andraž v Slovenskih goricah, Šentilj, Trnovska vas, Videm, Zavrč in Žetale. Je tretja najgosteje naseljena statistična regija – povprečna gostota poselitve je 147 prebivalcev/km² (gosteje poseljeni sta le Zasavska in Osrednjeslovenska regija). Najgostejša naseljenost je v okolici mesta Maribora in Ptuja, na območju Haloz in Slovenskih Goric pa je gostota prebivalstva pod slovenskim povprečjem.

Po letu 1981 je prebivalstvo regije stagniralo. V obdobju od leta 1981 do prve polovice leta 2000 je Podravska regija, poleg Pomurske, zabeležila največji padec mladega prebivalstva (do 14. leta), V strukturi prebivalstva po starostnih skupinah se, če se primerjamo s slovenskim povprečjem, zmanjšuje delež mladega, povečuje pa delež starega prebivalstva. Posledica takšnih gibanj je nadpovprečen indeks staranja prebivalstva, ki je leta 1999 za 7,5 odstotne točke presegel slovensko povprečje. Ob popisu prebivalstva 1991 je imela regija tudi nadpovprečen delež kmečkega prebivalstva.

Podravje, še pred dvema desetletjema močna industrijska regija, je ob koncu tisočletja eno izmed območij z najresnejšimi gospodarskimi in socialnimi problemi v Sloveniji. Gospodarstvo regije, ki je še pred dobrim desetletjem slonelo na močni industriji in gradbeništvu, sta izguba vzhodnih in južnih trgov ter nenadna upočasnitev investicijske gradnje zelo prizadela. Regija je dobila tipične lastnosti starih industrijskih regij: kapital in znanje sta se umaknila, nova vanjo ne priteka sama od sebe.

Tabela 3.1. – 1: Površina, prebivalci in gostota poseljenosti po občinah podravske regije

Št.	OBČINA	Površina		Prebivalci				Gostota		Indeks staranja prebivalstva	
		Km ²	SLO=100%	Skupaj	SLO=100%	Št. prebivalcev 30.09.2003*	Št. prebivalcev (Osebe s stal. Prebival. V RS)**	Preb./k m ²	SLO=100	Indeks	SLO=100
1	BENEDIKT	24	0,1	2.131	0,1	2.166	2166	88	90	57,3	62,4
2	CERKVENJAK	23	0,1	2.139	0,1	2.138	2148	93	94	77,3	84,2
3	DESTRNIK	34	0,2	2.538	0,1	2.614	2620	74	75	83,7	91,1
4	DORNAVA	28	0,1	2.648	0,1	2.666	2687	93	95	75,7	82,4
5	DUPLEK	40	0,2	5.961	0,3	6.084	6269	149	152	76,6	83,4
6	GORIŠNICA	61	0,3	6.064	0,3	6.148	6254	99	101	83,6	91
7	HAJDINA	22	0,1	3.674	0,2	3.691	3759	170	173	100,4	109,3
8	HOČE – SLIVNICA	54	0,3	9.719	0,5	9.853	10066	181	184	102,0	111,1
9	JURŠINCI	36	0,2	2.341	0,1	2.333	2374	65	66	79,4	86,4
10	KIDRIČEVO	72	0,4	6.832	0,3	6.736	6803	96	97	93,7	102
11	KUNGOTA	49	0,2	4.332	0,2	4.437	4556	88	90	91,5	99,6
12	LENART	120	0,6	11.363	0,6	11.600	11559	95	96	73,8	80,3
13	LOVRENC NA POHORJU	84	0,4	3.152	0,2	3.149	3246	37	38	99,1	107,9
14	MAJŠPERK	73	0,4	4.133	0,2	4.137	4185	57	58	97,2	105,9
15	MARIBOR	147	0,7	114.743	5,8	112.833	113853	778	792	128,2	139,6
16	MARKOVCI	30	0,1	3.947	0,2	4.009	4003	132	135	82,4	89,7
17	MIKLAVŽ NA DR. POLJU	13	0,1	5.842	0,3	6.025	6149	466	474	88,8	96,7
18	OPLOTNICA	33	0,2	3.968	0,2	3.949	3975	120	122	67,5	73,5
19	ORMOŽ	212	1	17.791	0,9	17.717	17771	84	85	89,0	96,9
20	PESNICA	76	0,4	7.288	0,4	7.477	7549	96	98	1,7	99,9
21	PODLEHNIK	46	0,2	1.920	0,1	1.941	1975	42	42	85,4	93
22	PTUJ	67	0,3	24.085	1,2	23.927	24256	361	368	85,2	92,8
23	RAČE- FRAM	51	0,3	6.042	0,3	6.220	6303	118	120	95,9	104,4
24	RUŠE	61	0,3	7.289	0,4	7.336	7585	120	122	97,7	106,4

Št.	OBČINA	Površina		Prebivalci				Gostota		Indeks staranja prebivalstva	
		Km ²	SLO = 100%	Skupaj	SLO= 100%	Št. prebivalcev 30.09.2003*	Št. prebivalcev (Osebe s stal. prebival. v RS)**	Preb./k m ²	SLO = 100	Indeks	SLO=100
25	SELNICA OB DRAVI	64	0,3	4.567	0,2	4.572	4762	71	72	75,8	82,5
26	SLOVENSKA BISTRICA	335	1,7	29.844	1,5	30.208	30389	89	91	84,0	91,4
27	STARŠE	34	0,2	3.965	0,2	4.017	4118	117	119	105,5	114,9
28	SV. ANA V SL. GORICAH	37	0,2	2.351	0,1	2.365	2371	63	64	86,4	94,1
29	SV. ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	18	0,1	1.277	0,1	1.267	1305	73	74	70,4	76,7
30	ŠENTILJ	65	0,3	8.206	0,4	8.348	8447	126	128	88,5	96,3
31	TRNOVSKA VAS	23	0,1	1.270	0,1	1.276	1295	55	56	74,5	81,1
32	VIDEM	80	0,4	5.600	0,3	5.606	5711	70	71	80,2	87,3
33	ZAVRČ	19	0,1	1.458	0,1	1.459	1473	75	77	65,2	71
34	ŽETALE	38	0,2	1.427	0,1	1.420	1447	38	38	95,3	103,7
PODRAVSKA REGIJA		2170	10,7	319.907	16,1	319724	323429	147	150	99,2	108

* VIR: Statistični urad Republike Slovenije, 30. september 2003

** VIR: Vlada Republike Slovenije, Izračun primerne porabe občin in zneskov finančne izravnave za leto 2004; Ljubljana, 27. 11. 2003;

Tabela 11 – Izračun pripadajočih zneskov finančne izravnave – leto 2004 po posameznih občinah in za vse občine v R Sloveniji – skladno z ZFO

3.1.2. POGLAVITNE EKONOMSKO-SOCIALNE ZNAČILNOSTI REGIJE PODRAVJE

Pospešena gospodarska rast zahteva uveljavljanje ključnih dejavnikov konkurenčnih prednosti podjetij v pogojih globalne konkurence (tehnologije in inovativnosti, fleksibilnosti, konkurenčnosti, podjetništva in organiziranosti), ki omogočajo kar največjo inovativnost in podjetniško ravnanje podjetnikov, managerjev in zaposlenih ter strategijo stalnih sprememb v proizvodnem postopku, proizvodni in načrtovanju.

Povečana konkurenca sili podjetja k neprestanemu zniževanju stroškov. Oboje skupaj potiska regije in države v intenzivno tekmo za nove investicije in ohranjanje obstoječih. Za visoko konkurenčna gospodarstva je značilna velika mobilnost podjetij, visoka konkurenca med regijami, odnosi med podjetji ne temeljijo na rivalstvu, temveč na sodelovanju in povezovanju...

Po višini BDP na prebivalca se regija po podatkih za leto 1997 in 1999 uvršča na 10. mesto (pred Pomursko in Zasavsko). Podravska regija je v letu 1997 ustvarila 13.3 % slovenskega BDP in bila s tem na drugem mestu med statističnimi regijami. BDP na prebivalca pa je znašal samo 83% slovenskega povprečja in 57% povprečja EU. Struktura bruto dodane vrednosti Podravske regije je zelo podobna tisti za celotno slovensko gospodarstvo: glavnino BDP regije ustvarijo storitvene dejavnosti (skoraj 60%).

Po ekonomski moči, merjeni z bruto osnovo za dohodnino (BOD) na prebivalca, zaseda regija predzadnje mesto (nižjo BOD na prebivalca v letu 2000 je imela le Pomurska regija) in dosega le 84,6% slovenskega povprečja.

3.1.2.1. IZOBRAZBENA STRUKTURA

Po popisu leta 1991 in v letu 1998 je bila izobrazbena struktura delovno sposobnega prebivalstva glede na število let šolanja pod slovenskim povprečjem. 1998. leta je bilo v prebivalstvu v starosti od 16 do 65 let največ tistih s srednješolsko izobrazbo (56,2%, to je najvišji delež med statističnimi regijami), deleža prebivalstva z osnovnošolsko in poklicno izobrazbo ter višje in visokošolsko izobrazbo pa sta bila podpovprečna. Tudi po stopnji vključenosti prebivalstva (od 20 – 24 let) v dodiplomski študij je regija podpovprečna.

3.1.2.2. BREZPOSELNOST

Že vrsto let je najbolj pereč problem Podravske regije visoka stopnja registrirane brezposelnosti, ki je najvišja v Sloveniji. V zadnjih letih se stopnja brezposelnosti sicer zmanjšuje, vendar ne v relativnem smislu (v primerjavi s slovenskim povprečjem). Podravska regija je imela v letu 2000 še zmeraj skoraj četrtino brezposelnih v Sloveniji. Stopnja zaposlenosti počasi raste, vendar je delovno aktivnega prebivalstva v podravski regiji le okoli polovica, najmanj med statističnimi regijami. Problem predstavlja tudi strukturna brezposelnost.

3.1.2.3. POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB

Statistični podatki iz bilance stanja in bilance uspeha kažejo, da gospodarske družbe v regiji po višini BDP na zaposlenega v letu 2000 dosegajo le slabih 84% slovenskega povprečja. Še bolj zaostajajo za slovenskim povprečjem po vrednosti čistega dobička na zaposlenega (le 67,4% povprečja v Sloveniji). V letu 2000 je regija povečala delež prihodkov, ustvarjenih s prodajo blaga na tujem trgu, v skupnih prihodkih (presega slovensko povprečje za 3%). Delež čiste izgube pa se je v letu 2001 drastično povečal.

Regija zaostaja za slovenskim povprečjem tudi po višini plač na zaposlenega (dobrih 90% povprečne plače na zaposlenega v gospodarskih družbah v Sloveniji). Izredno je nizka investicijska intenzivnost gospodarskih družb, saj je delež izdatkov na investicije v sredstvih znašal leta 2000 10,4%, kar je med najnižjimi vrednostmi in skoraj 20% pod slovenskim povprečjem.

3.1.3 PODRAVJE KOT OBMOČJE S POSEBNIMI RAZVOJNIMI PROBLEMI

Stopnja razvitosti regij v Sloveniji je različna, in manjša kot je teritorialna enota, na kateri jo merimo, večje razlike se kažejo. V skladu z 19. členom Zakona o regionalnem razvoju (Ur. List 60/99) so prednostna območja za dodeljevanje razvojnih spodbud tiste regije, ki po vrednosti BDP/prebivalca oziroma stopnje brezposelnosti za več kot 20% negativno odstopajo od državnega povprečja.

Zaradi nadpovprečno visoko stopnje brezposelnosti je celotno območje Podravske regije opredeljeno kot območje s posebnimi razvojnimi problemi. To kaže na izjemno težak socialno-ekonomski položaj te regije.

V okviru območij s posebnimi razvojnimi problemi ločimo tri tipe:

- Ekonomsko šibka območja (območja občin, ki so v letu 1997 dosegla največ 80% bruto osnove za dohodnino na prebivalca glede na državno povprečje, ali pa se je število prebivalstva v obdobju od 1991 do 1999 zmanjšalo tako, da znaša indeks rasti prebivalstva manj kot 96),
- Območja s strukturnimi problemi in visoko brezposelnostjo so občine, kjer je stopnja registrirane brezposelnosti v prvem polletju 1999 za več kot 20% presegala državno povprečje.
- Območja s strukturnimi problemi pa so občine, kjer je delež delovno aktivnega prebivalstva v kmetijstvu od skupnega prebivalstva za več kot 20% presegal državno povprečje,
- Razvojno omejevana območja in območja z omejenimi dejavniki. To so občine na meji s Avstrijo, Italijo, Hrvaško in Madžarsko, če leži več kot polovica občine v 10 km obmejnem pasu in če je število prebivalstva v občini upadlo v letih 1991-1999, tako, da znaša indeks rasti prebivalstva manj kot 96.

Občine statistične regije Podravje so na podlagi tega razvrščene v prioritete liste od A do D.

- LISTA A: Benedikt, Pesnica, Podlehnik, Sv. Andraž, Trnovska Vas in Zavrč;
- LISTA B: Cerkevnik, Destrnik, Duplek, Gorišnica, Juršinci, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Majšperk, Markovci, Ormož, Selnica ob Dravi, Sv. Ana, Šentilj, Videm, Žetale;
- LISTA C: Dornava, Kidričevo, Lenart, Maribor, Oplotnica, Ruše, Starše;
- LISTA D: Hajdina, Hoče-Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Ptuj, Rače-Fram, Slovenska Bistrica

Območja s posebnimi razvojnimi problemi so bila določena v začetku leta 2000 (Uredba o vrednosti meril za določitev območij s posebnimi razvojnimi problemi in določitvi občin, ki izpolnjujejo ta merila, Ur. l. RS, 59/2000) in **veljajo za celotno plansko obdobje** (do leta 2006). Podatki, ki so bili podlaga za določitev tipov območij z razvojnimi problemi datirajo v leta pred izdajo Uredbe (na primer: bruto osnova za dohodnino na prebivalca je iz leta 1997, število prebivalstva, indeks rasti prebivalstva, podatki o stopnji registrirane brezposelnosti ter odstotek delovno aktivnega prebivalstva pa so iz leta 1999). Na zahtevo Kolegija županov statistične regije Podravje (01. 04. 2004) smo Tabelo 3.1. -3., ki je vsebovala te podatke nadomestili **z novo Tabelo 3.1.-3.**, ki vsebuje **najnovejše razpoložljive podatke**, ki pa niso podlaga za utemeljitev območij s posebnimi razvojnimi problemi (tabela 3.1. - 2.).

Podatki po občinah statistične regije Podravja (Tabela 3.1. – 2.) kažejo:

- večina občin Podravja (razen obeh mestnih in nekaj primestnih) je opredeljenih kot ekonomsko šibka območja, ki pa se med seboj razlikujejo: nekatera območja spadajo med ekonomsko šibka zaradi nadpovprečne stopnje registrirane brezposelnosti in hkratnega nadpovprečnega deleža kmečkega prebivalstva, v drugih občinah z nadpovprečno stopnjo brezposelnosti pa so razvojni problemi povezani s strukturnimi problemi poslovnega sektorja (predelovalne dejavnosti, gradbeništvo, storitve,...),
- stopnja brezposelnosti je v nekaterih občinah veliko višja od regijskega povprečja,
- osnova za dohodnino je v nekaterih občinah skoraj za polovico manjša od regijskega povprečja (območje Slovenskih Goric in Haloz) in znaša manj kot 40 odstotkov državnega povprečja,
- večina občin je uvrščena med razvojno omejevana območja, nekatera zaradi narave, druga imajo omejene možnosti za kmetijsko dejavnost, območja ob meji s Hrvaško so razvojno omejena zaradi bližine meje.

Razvojne razlike po posameznih subregionalnih območjih zelo otežujejo uporabo uniformiranih oblik pospeševanja razvoja. Ukrepi za reševanje razvojnih zaostankov mest in primestnih občin se lahko le s težavo uporabijo pri pospeševanju razvoja podeželskih območij. Veliki razvojni zaostanki in specifični problemi majhnih občin se v povprečnih kazalcih statistične regije Podravja preprosto izgubijo. Zato se lahko pospeševanja razvoja lotimo lahko samo na subregionalni ravni.

Relativne in absolutne vrednosti: strokovnjaki so uvrstili Podravje med stagnantne regije, ki imajo določene pozitivno ocenjene potenciale. Regijam s slabimi socio-ekonomskimi razmerami, ki imajo omejene razvojne potenciale (Pomurska, Spodnje Posavska in Zasavska regija) so prisodili, da so potrebne znatne strokovne in tudi finančne pomoči. Vendar pri tem ne gre prezreti, da velikost regije (v slovenskem merilu) že sama po sebi predstavlja omejitev za uspeh ukrepov, ki naj bi v razumnem času zagotovili pozitivne premike. Velikost regije namreč pomeni nakopičene probleme (npr. veliko število brezposelnih, veliko število starih prebivalcev, veliko števila presežnih delavcev, veliko zaposlenih z nizkimi plačami,...), ki jih je mogoče rešiti le s korenitimi potezami in znatnim angažiranjem človeških, materialnih in finančnih virov resursov za dovolj dolgo obdobje.

Tabela 3.1. -2: Tipi območij s posebnimi razvojnimi problemi v statistični regiji Podravje

Št.	OBČINA	Ekonom. šibka območja	Območja s strukturnimi problemi		Razvojno omejena območja		Območja s posebnimi razvojnimi problemi- vsa
			2a2	2b3	3a4	3b5	
1.	BENEDIKT	1	2a	2b			*
2.	CERKVENJAK	1	2a	2b			*
3.	DESTRNIK	1	2a	2b			*
4.	DORNAVA	1		2b		3b	*
5.	DUPLEK	1	2a				*
6.	GORIŠNICA	1	2a	2b		3b	*
7.	HAJDINA		2a	2b			*
8.	HOČE – SLIVNICA		2a				*
9.	JURŠINCI	1	2a	2b			*
10.	KIDRIČEVO	1	2a	2b			*
11.	KUNGOTA	1	2a	2b			*
12.	LENART	1		2b			*
13.	LOVRENC NA POHORJU	1	2a				*
14.	MAJŠPERK	1	2a	2b		3b	*
15.	MARIBOR		2a				*
16.	MARKOVCI	1		2b		3b	*
17.	MIKLAVŽ NA DR. POLJU		2a				*
18.	OPLOTNICA	1					*
19.	ORMOŽ	1	2a	2b		3b	*
20.	PESNICA	1	2a	2b			*
21.	PODLEHNIK	1	2a	2b		3b	*
22.	PTUJ		2a				*
23.	RAČE- FRAM		2a				*
24.	RUŠE		2a				*
25.	SELNICA OB DRAVI	1	2a				*
26.	SLOVENSKA BISTRICA	1					*
27.	STARŠE		2a	2b			*
28.	SV. ANA V SL. GORICAH	1		2b			*
29.	SV. ANDRAŽ V SL. GOR.	1	2a	2b			*
30.	ŠENTILJ	1	2a				*
31.	TRNOVSKA VAS	1	2a	2b			*
32.	VIDEM	1	2a	2b		3b	*
33.	ZAVRČ	1	2a	2b		3b	*
34.	ŽETALE	1		2b		3b	*
PODRAVSKA REGIJA							*

Vir: Regionalni vidiki razvoja Slovenije (in poslovanje gospodarskih družb v letu 2000), Janja Pečar, UMAR, št. 7/letnik X/2002, Ljubljana, 2003

Pojasnila:

- ♦ 2a - območja s strukturnimi problemi – visoka stopnja registrirane brezposelnosti,
- ♦ 2b - območja s strukturnimi problemi – visok delež kmečkega prebivalstva,
- ♦ 3B - razvojno omejena obmejna območja.

Tabela 3.1. – 3: Najnovejši razpoložljivi podatki po občinah Podravja

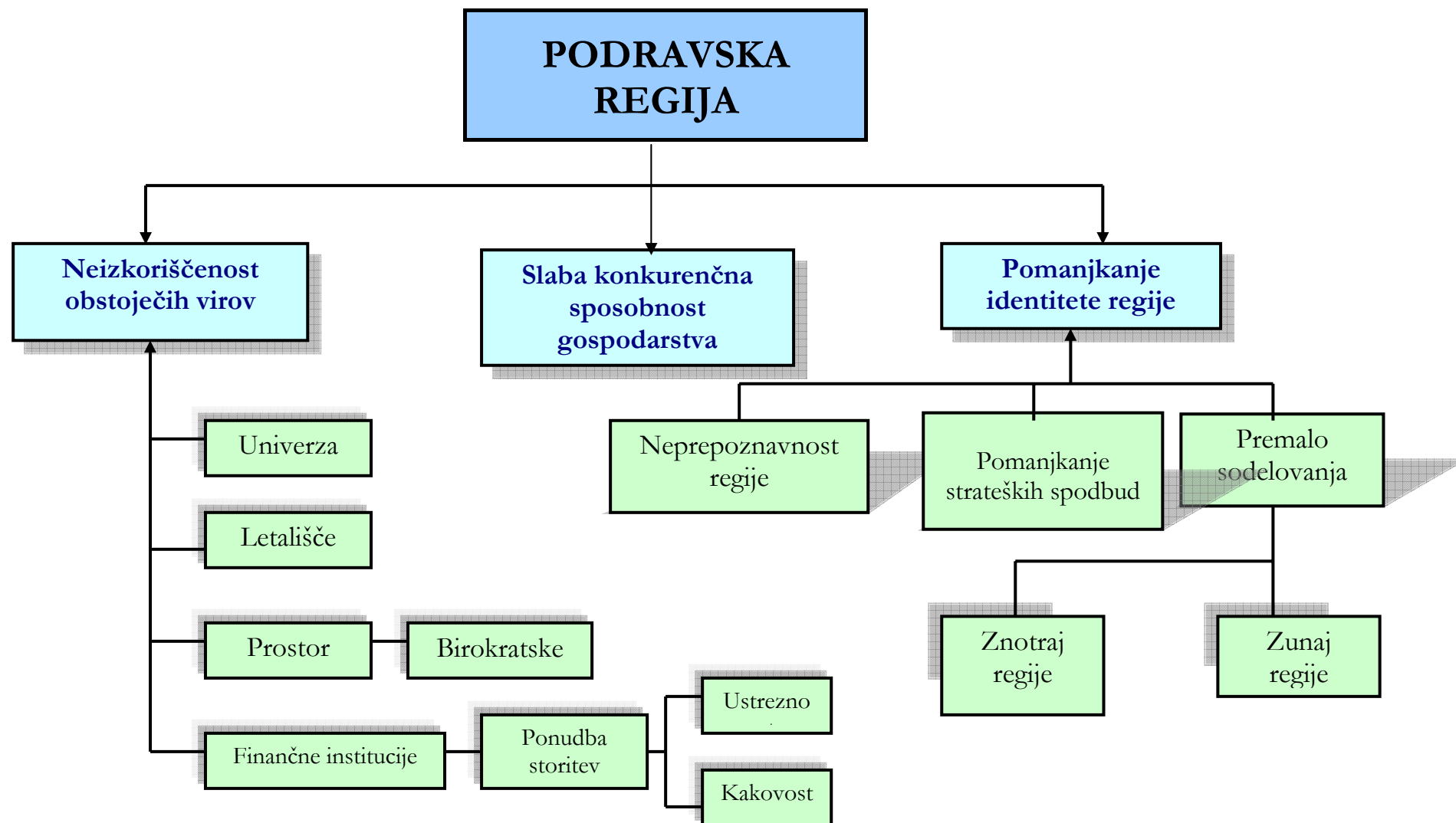
OBMOČJE / OBČINE	Štev. prebiv. 31.12.02	Število brezposelnih 2002	Stopnja registr. brezposelnosti 2002		Bruto osnova za dohodnino na prebivalca 2001*)		Osn. za dohodn. na preb. 2002 (000 SIT)
			%	Indeks Slo=100	(v 000 SIT)	Indeks Slo=100	
BENEDIKT	2.157	110	12,9	111,2	568	55,1	698
CERKVENJAK	2.142	124	15,9	136,5	508	49,3	598
DESTRNIK	2.594	185	17,9	154,0	671	65,2	755
DORNAVA	2.653	187	17,0	146,4	689	66,9	785
DUPLEK	6.061	468	17,8	153,1	772	74,9	882
GORIŠNICA	6.144	410	16,4	141,2	691	67,1	774
HAJDINA	3.696	244	16,1	138,6	875	84,9	999
HOČE – SLIVNICA	9.829	632	15,4	132,2	851	82,6	1.034
JURŠINCI	2.338	191	21,9	188,6	472	45,9	536
KIDRIČEVO	6.736	448	15,5	133,1	801	77,8	915
KUNGOTA	4.396	435	22,8	196,2	748	72,6	847
LENART	11.546	555	11,7	100,8	797	77,4	895
LOVRENC NA POHORJU	3.167	272	19,7	169,7	742	72,0	871
MAJŠPERK	4.142	294	17,1	146,7	759	73,6	835
MARIBOR	113.316	9.940	20,0	171,5	1.002	97,2	1.104
MARKOVCI	3.998	255	16,1	130,7	719	69,8	819
MIKLAVŽ NA DR. POLJU	6.004	401	16,1	138,3	872	84,7	1.012
OPLOTNICA	3.947	236	13,1	112,5	732	71,1	850
ORMOŽ	17.759	1.087	14,6	125,2	725	70,4	814
PESNICA	7.393	741	23,0	197,9	722	70,1	825
PODLEHNIK	1.953	183	22,3	192,1	601	58,4	674
PTUJ	23.985	1.926	18,3	157,3	981	95,2	1.093
RAČE- FRAM	6.155	444	16,9	145,5	885	85,9	994
RUŠE	7.334	820	24,9	214,0	944	91,6	965
SELNICA OB DRAVI	4.584	388	19,9	170,7	767	74,4	938
SLOVENSKA BISTRICA	30.090	1.922	14,6	125,7	863	83,8	962
STARŠE	3.998	293	16,8	144,7	842	81,7	947
SV. ANA V SL. GORICAH	2.369	109	12,9	110,7	498	48,4	606
SV. ANDRAŽ V SL. GOR.	1.278	95	19,7	169,3	466	45,3	539
ŠENTILJ	8.262	715	18,8	161,3	816	79,3	900
TRNOVSKA VAS	1.278	84	17,3	148,6	555	53,9	642
VIDEM	5.603	395	16,1	138,2	691	67,1	789
ZAVRČ	1.473	125	21,9	188,6	542	52,6	636
ŽETALE	1.424	107	18,6	159,9	524	50,9	607
PODRAVJE SKUPAJ	319.799	24.822	18,0	154,9	871	84,5	973 **)

Vir 1: Predlog Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja – gradivo potrjeno na Vladi RS (12.02.04), stran 89 – 92;

*) Vir 2: Regionalni vidiki razvoja Slovenije, UMAR, Delovni zvezek / 2002, Ljubljana 2003 (Opomba: zgornji vir ne navaja primerjave osnove za dohodnino s slovenskim povprečjem)

**) Opomba: preračunano iz povprečij za “Zgornje” in “Spodnje” Podravje, objavljenih v Viru 1

Slika 3.2. - 1: Problemsko drevo Podravja

ANALIZA STANJA V REGIJI – SWOT ANALIZA

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Regija je umeščena na križišču pomembnih mednarodnih poti in ima razvito cestno, železniško infrastrukturo z letališčem. Regija je relativno dobro dostopna tudi notranje. • Podravje ima veliko naravne in kulturne dediščine, ki je dobro ohranjena. Regija ima dovolj velike zaloge pitne vode in predstavlja kakovostno okolje za razvoj podeželja in turizma. • V regiji je dobro razvit izobraževalni sistem, kar skupaj s strokovnimi in razvojnimi organizacijami predstavlja kakovosten razvojni potencial regije. • Regija ima dolgo obrtniško in industrijsko tradicijo, nekaj aktivno razvijajočih se novih podjetij in nekaj velikih podjetij, ki lahko predstavljajo gonilno silo razvoja. Prednost regije je tudi v dobro ohranjenih poslovnih stikih s tržišči bivše Jugoslavije. • V regiji je nekaj kakovostnih prireditev (npr. Zlata lisica - Pohorje, Festival Lent, Kurentovanje na Ptuju, Borštnikovo srečanje, itd.), ki povečujejo njeno prepoznavnost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Najbolj očitna slabost regije je splošna nepovezanost znotraj regije, ki skupaj s slabšo organiziranostjo prinaša slabšo razvojno učinkovitost. • Pomanjkanje regionalne identitete, medsebojna nasprotja med posameznimi urbanimi centri, gospodarskimi subjekti in razvojnimi ter izobraževalnimi organizacijami vplivajo na neprepoznavnost regije. • Razen depopulacijskih procesov na podeželju je za regijo značilna neugodna starostna struktura prebivalstva, slabša izobrazbena struktura ter strukturna neskladja na trgu dela. • Pomanjkuje managerskih znanj, ustvarjalnosti in inovativnosti, kar zavira razvoj podjetništva. Slednje posredno vodi v pomanjkanje delovnih mest, zlasti z višjo dodano vrednostjo. • Pomanjkanje urejenih lokacij za razvoj gospodarskih dejavnosti je eden od glavnih razlogov za manjšo privlačnost regije za investitorje. • Zapostavljanje javnega potniškega prometa in ostalih trajnostnih oblik mobilnosti ter prevelika uporaba osebnih vozil povzročajo prometno zmedo v mestnih središčih, kar vpliva na poslabšanje kakovosti življenja • Zaradi intenzivne kmetijske dejavnosti so naravni viri ogroženi in preobremenjeni.

PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Mariborsko letališče ob povezavi s cestnim in železniškim omrežjem lahko regiji prinese izjemne razvojne možnosti. Razvoj logističnega središča predstavlja kakovostno priložnost za odpiranje regije drugim trgov in novim naložbam. • Odpiranje trgov bivše Jugoslavije in jugovzhodne Evrope pomeni zaradi poznavanja razmer veliko priložnost in prednost pred drugimi gospodarstvi v Evropi. Izkušnje in poznavanje razvojnih izzivov in procesov v obmejnem območju je lahko tržna niša na EU trgih in trgih bivše Jugoslavije. • Povezovanje kmetijstva (vinogradništvo, sadjarstvo, zelenjadarstvo) in razvoja podeželja z nosilnimi prehrabeno predelovalnimi podjetji lahko predstavlja priložnosti, tako za razvoj podeželja kot tudi za podjetja, ki so že tržno uspešna. Ohranjanje tradicije lahko pozitivno vpliva na razvoj blagovnih znamk ter ohranjanje delovnih mest na podeželju, kar vpliva na prepoznavnost regije. Priložnosti so tudi v ekološkem kmetijstvu. • Povezovanje med razvojnimi, izobraževalnimi, upravnimi in gospodarskimi organizacijami lahko prinese dobre rezultate, tako na regionalni ravni, kot tudi pri nastopih na tujih trgih. • Vstop v EU ter združevanje lastnih razpršenih sredstev s tujimi sredstvi lahko zaženejo nov razvojni cikel, ki bo zaposlil razvojno-izobraževalno infrastrukturo ter vplival na odpiranje novih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo. • Povezava razpršene turistične ponudbe z vključevanjem naravne in kulturne dediščine ter razvoj kakovostnih turističnih proizvodov lahko razvijejo regijo v novo in prepoznavno turistično destinacijo. • Priložnost je tudi organiziranje in razvoj fleksibilnih oblik dela, predvsem za tiste skupine, ki imajo strokovna znanja in za tiste, ki si znanja lahko hitro pridobijo (ponudba osebnih storitev, strokovnih storitev,..). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nekonkurenčnost regije zaradi nepovezanosti in neprepoznavnosti lahko povzroči razvojni zaostanek Podravja za drugimi regijami. • Naravna in kulturna dediščina ter tradicije območja so lahko ogrožene ob neupoštevanju načel trajnosti in sonaravnosti pri razvoju turizma in gospodarstva nasploh ter ob nekontroliranem prevzemanju tujih vzorcev in njihovem pretiranem vključevanju v življenje in delo. • Rast števila osebnih avtomobilov in povečanje tovarnega cestnega tranzita zaradi prometnega koridorja lahko povzročijo potrebe po novih prometnih površinah in s tem negativno vpliva na okolje in kakovost življenja v regiji. • Prekomerno onesnaženi vodni viri in neurejena oskrba z zdravstveno neoporečno pitno vodo lahko povzročijo resne težave kompleksu prehrabene industrije, turizmu in prebivalstvu. • Neracionalna raba ter neupoštevanje omejitev prostora in naravnih virov ter pomanjkanje nadzora nad posegi v prostor lahko povzročijo izginjanje naravnih habitatov ter s tem negativno vplivajo na biodiverzitetu regije.

VIZIJA IN CILJI RAZVOJA REGIJE

1. VIZIJA RAZVOJA PODRAVSKE REGIJE

Podravje je regija, v kateri bodo prebivalci skozi vseživljenjsko učenje, rabo informacijskih tehnologij in povezovanjem za razvoj postali inovativni, konkurenčni in s tem prepoznavni ter odprti za nove izzive.

Kakovostno življenje v regiji bo privabljal ljudi različnih znanj in kultur, ki jih bomo lahko ob ohranjanju svoje tradicije uspešno vključevali v razvoj ter na različnosti gradili svojo prihodnost.

2. DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA REGIJE

2.1 **CILJ 1: POVEČATI PREPOZNAVANOST IN PRIVLAČNOST REGIJE ZA VLAGANJA, IZBOLJŠATI PODJETNIŠKO KULTURO IN DVIGNITI KAKOVOST KADROV**

2.1.1 INDEKS KONKURENČNOSTI

V okviru indeksa se merijo: podpiranje tujih vlaganj, večanje BDP/prebivalca v regiji, struktura zaposlenosti, lokacijska privlačnost regije, rast cen življenjskih potrebščin, stopnja globalizacije na trgu, znižanje inflacije na nacionalni ravni, inovativnost podjetij, znižanje stroškov na enoto proizvoda.

2.1.2 KOLIČINSKA OPREDELITEV NEKATERIH MERIL:

Merilo	Začetna vrednost podatka	Leto 2012
BDP/prebivalca	1.975.000 SIT (2001)	3.200.000 SIT
Lokacijska privlačnost regije/parcele na razpolago za takojšnjo gradnjo*	0	200
Inovativnost podjetij/dodana vrednost na zaposlenega	3.163.750 SIT (2000)	5,700.000 SIT
Število podjetij s tujim kapitalom	284	850

* Pogoj je tudi sprememba zakonodaje, ki ureja postopke za pridobivanje lokacijskih in gradbenih dovoljenj

2.2 **CILJ 2: POVEČATI SAMOZAVEST, IZOBRAZBO IN INOVATIVNOST PREBIVALCEV TER ODPRTOST REGIJE ZA NOVE IZZIVE**

2.2.1 INDEKS ČLOVEKOVEGA RAZVOJA

V okviru indeksa se merijo: pričakovana življenjska doba ob rojstvu, vključevanje ogroženih socialnih skupin v družbo in na trg dela, vseživljenjsko učenje, stopnja pismenosti prebivalstva v regiji, stopnja prebivalstva, ki živi pod pragom revščine, nižanje odstotka prebivalstva, ki funkcionalno ni pismeno, dostop ogroženih socialnih skupin do vodilnih položajev v organizacijah, nižanje deleža odvisnikov med prebivalci, nižanje stopnje samomorov, zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih oseb, zaposlovanje starejših, manj kvalificiranih oseb na trgu dela, kakovost življenja po mnenju prebivalcev, rast produktivnosti na zaposlenega, zmanjševanje razlik v razvitosti znotraj regije, število gospodinjstev brez zaposlitve.

Leta 1996 je bil indeks človekovega razvoja v Podravju 0,828, medtem ko je bil povprečno v Sloveniji 0,864. Slovenija je bila v svetovnem merilu na 32. mestu. Regionalni indeks se bo do konca leta 2012 izenačil s slovenskim povprečjem.

2.2.2 KOLIČINSKA OPREDELITEV NEKATERIH MERIL:

Merilo	Začetna vrednost podatka	Leto 2012
Pričakovana življenjska doba ob rojstvu	Moški 70 (1995) Ženske 74 (1995)	Moški 74 Ženske 78
Število samomorov	264,7 na 100.000 prebivalcev (2002)	200 na 100.000 prebivalcev
Število registrirano brezposelnih starejših od 40 let	11.335 (2002)	8000
Število registriranih dolgotrajno brezposelnih	13.865	10.000

2.3 **CILJ 3: IZBOLJŠATI KAKOVOST ŽIVLJENJA V REGIJI, UPOŠTEVAJE NAČELA TRAJNOSTNEGA RAZVOJA**

2.3.1 INDEKS TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

V okviru indeksa se lahko merijo tudi: državljansko zadovoljstvo z lokalno skupnostjo, lokalni prispevek k izboljšanju globalnih podnebnih razmer, lokalna mobilnost in prevoz potnikov, dostop do lokalnih zelenih površin in lokalnih javnih storitev, izboljšanje kakovosti lokalnega zraka, otrokova pot iz in v šolo, trajnostno upravljanje v mestni upravi in lokalnem gospodarstvu, onesnaževanje s hrupom, trajnostna raba zemljišč, delež izdelkov ki podpirajo trajnost.

* Pojasnilo: zaradi zahtevnosti kazalcev, ki so po navadi še agregirani, zdaj ni mogoče zagotoviti podatkov o trenutnem stanju. Če se odločimo, da v prihodnosti poskušamo meriti tudi s temi kazalci (kar bi bilo smiselno), je potrebno na nivoju regije pripraviti in izvesti projekt, ki bo zagotavljal dovolj kvalitetne podatke, da bomo v prihodnje te kazalce lahko tudi uporabili. Kot primer naj navedemo, da je MO Maribor pred leti naročila projekt trajnostnih kazalcev, s katerim je na območju občine nekatere od teh kazalcev tudi izmerila. Zato predlagamo spremembo kazalcev, kot jih navajamo v naslednji razpredelnici.

2.3.2 KOLIČINSKA OPREDELITEV NEKATERIH MERIL:

Merilo	Začetna višina podatka	Leto 2012
Delež prebivalstva, ki je oskrbljen z zdravstveno ustrezno pitno vodo	82%	95%
Zmanjšanje obremenitve podzemne vode s pesticidi (atrazin)	0.2-0.4 µg/l	Pod mejno vrednostjo za pitno vodo (danes 0.1µg/l)
Delež gospodinjstev, vključen v organiziran odvoz komunalnih odpadkov	85%	95%
Delež prebivalcev, ki so priključeni na kanalizacijske sisteme in čistilne naprave	65-70%	85%
Delež zavarovanih območij narave	4,7%	10%

3. KONKRETNI CILJI RAZVOJA REGIJE DO KONCA LETA 2006

3.1 HORIZONTALNI PROGRAM: RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV IN SOCIALNO OKOLJE

3.1.1 TRG DELOVNE SILE

Cilj	Indikator	Končna vrednost 2006
Razvoj novih nacionalnih poklicnih kvalifikacij in programov za pridobitev le-teh (prilagojeno potrebam gospodarstva v regiji)	Število novih poklicnih kvalifikacij, vključenih v sistem nacionalnih poklicnih kvalifikacij	2
	Število programov za pripravo na pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij	8
	Število oseb, vključenih v programe za pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter pridobljeni certifikati	240
Razvoj ponudbe formalnih in neformalnih programov izobraževanja/usposabljanja, prilagojenih potrebam gospodarstva, ter razvit sistem vseživljenjskega učenja, ki vključuje tudi funkcionalno opismenjevanje	Število razvitih programov usposabljanja in izobraževanja	6
	Število vseh oseb, vključenih v programe usposabljanja in izobraževanja	1000
	Število v mrežo povezanih organizacij	Najmanj 5
Vzpostavitev mreže višje in visokošolskih programov v regiji	Število novih visokošolskih programov	Najmanj 3 programi
Razvite fleksibilne oblike dela in zaposlovanja skozi mrežo v Center za razvoj fleksibilnih oblik dela in zaposlovanja povezanih izobraževalnih, razvojnih in podpornih organizacij	Število vpeljanih novih oblik dela	2
	Število zaposlenih v fleksibilnih oblikah dela in zaposlitve	100
Vključevanje mladih v konkretna delovna okolja v času izobraževanja	Število izmenjav študentov med Univerzo in podjetji skozi projekt	100
Zagotovljena pomoč pri načrtovanju in izvajanju razvoja človeških virov v podjetjih in pri prestrukturiranju kadrov	Število vključenih trajno in potencialno presežnih delavcev v RSDP	300
	Število ohranjenih delovnih mest, oziroma prezaposlitev presežnih delavcev	230
	Število podjetij, vključenih v projekte za pripravo načrtov razvoja zaposlenih in v izvajanje le-teh	35
Zagotavljanje večjega vključevanja oseb s posebnimi potrebami v delovno okolje	Število novih zaposlitev oseb s posebnimi potrebami (invalidi in drugi)	Povečanje za 7%

3.1.1.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV

- Pobude za nove nacionalne poklicne kvalifikacije ter razvoj in izvajanje programov za pridobitev le-teh (turistični animator, turistični informator, izdelovalec spletnih strani, oblikovalec spletnih strani, usposabljanja na področju wellness vsebin: bio-vital manager, bio-vital operator; izdelovalec kruha iz krušne peči, izdelovalec potic iz krušne peči ter pobude za druge nacionalne poklicne kvalifikacije, ki bodo prepoznane v regiji);
- Center za podporo in razvoj dopolnilnih dejavnosti in drugih fleksibilnih oblik dela;
- Središče za trajnostni razvoj Podravja – STRP-NOST (del integralnega projekta, in sicer: Središče vseživljenjskega učenja in razvoja človeških virov z multimedijским središčem – Središče za samostojno učenje, SRUČV, RSDP, e-učenje/e center ter zagotavljanje programov funkcionalnega opismenjevanja);
- Center za vzpodbujanje poklicnega uveljavljanja in podjetništva;
- Podjetniški inkubator za mlade – Tovarna podjetmov;
- Vzpostavitev institucionalnih povezav in aktivnosti za zaposlovanje mladih - Študentje in podjetja z roko v roki;
- Mreža središč višje in visokošolskega izobraževanja v regiji (Višje in visokošolsko središče na Ptuju in v drugih središčih);
- Mozaik – socialna in delovna integracija invalidnih in težje zaposljivih oseb.

3.1.2 NOSILCI PROGRAMA

Zavod RS za zaposlovanje, OS Maribor in OS Ptuj.

3.1.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV

Projekt	Sredstva	Viri sredstev
Pobude za nove nacionalne poklicne kvalifikacije ter razvoj in izvajanje programov za pridobitev le-teh	323.500.000	Evropski socialni sklad, Zavod RS za zaposlovanje, občine, podjetja
Center za podporo in razvoj dopolnilnih dejavnosti in drugih fleksibilnih oblik dela in zaposlovanja	300.000.000	Evropski socialni sklad, Zavod RS za zaposlovanje, občine podjetja
Mrežni center za vseživljenjsko izobraževanje STRP-NOST	648.100.000	Evropski socialni sklad, Zavod RS za zaposlovanje, MDDSZ, MZŠŠ, občine, uporabniki, Interreg IIIC in IIIA
Mreža višje in visokošolskega izobraževanja v regiji (Višje in visokošolsko središče na Ptuj in v drugih središčih)	420.000.000	Evropski socialni sklad, MZŠŠ, občine, podjetja
Center za vzpodbujanje poklicnega uveljavljanja in podjetništva	12.000.000	Interreg IIIA Slovenija/Hrvaška/Madžarska
Podjetniški inkubator za mlade – Tovarna podjetmov	150.000.000	Podjetja, Interreg IIIA Slovenija/Avstrija, Evropski socialni sklad, občine
Vzpostavitev institucionalnih povezav in aktivnosti za zaposlovanje mladih - študentje in podjetja z roko v roki	60.000.000	Interreg IIIA Slovenija/Avstrija
Vzpostavitev Regijske štipendijske sheme	150.000.000	Zavod RS za zaposlovanje, MDDSZ, podjetja in občine
Mozaik – socialna in delovna integracija invalidnih in težje zaposljivih oseb	130.350.000	Equal, država
SKUPAJ:	2.193.950.000	

3.1.4 ZDRAVJE IN SOCIALNO VARSTVO

Cilj	Indikator	Končna vrednost 2006
Manj nesreč pri delu	Število nesreč pri delu	Zmanjšanje za 10%
	Število udeležencev v izobraževanjih za zdravje in varnost na delu	300
Zdravi prebivalci regije	Število obolelih na srcu in ožilju na 1000 prebivalcev	Zmanjšanje za 10%
Vzpostavitev mreže centrov za zagotavljanje kvalitetnejšega življenja starejših	Število novih ukrepov za izboljšanje socialnega položaja starejših	2
Integracija ljudi s težavami v duševnem zdravju v skupnost	Število odprtih svetovalnih pisarn	2
	Število svetovanj /obiskov	500

3.1.4.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV

- Promocija in krepitev zdravja prebivalstva v Podravju;
- Veliko se gibamo, zdravo rastemo;
- Promocija zdravja v podjetjih;
- Mreža Centrov za starejše občane ter zagotavljanje pomoči in nege na domu (Center za pomoč na domu Slovenska Bistrica, Mostovi medgeneracijskega sožitja in sprejemanja različnosti, Maribor) ;
- Integracija ljudi s težavami v duševnem zdravju v skupnost.

3.1.4.2 NOSILCI PROGRAMA

Zavodi za varovanje zdravja, občine, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtna zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

3.1.4.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV

Projekt	Sredstva	Viri sredstev
Promocija in krepitev zdravja prebivalstva v Podravju	50.000.000	MZ, MKGP in občine
Veliko se gibamo, zdravo rastemo	92.000.000	Občine in MZ
Promocija zdravja v podjetjih	100.000.000	Podjetja
Mreža Centrov za starejše občane ter zagotavljanje pomoči in nege na domu (Center za pomoč na domu Slovenska Bistrica, Mostovi medgeneracijskega sožitja in sprejemanja različnosti, Maribor)	336.000.000	MZ, občine, Equal
Pisarna za informiranje in svetovanje ljudem s težavami v duševnem zdravju	60.000.000	MDDSZ, Equal, Fundacija FIHO, občine
SKUPAJ:	638.000.000	

3.1.5 KULTURA

Cilj	Indikator	Končna vrednost 2006
Povezati kulturno dejavnost Podravja	Število organizacij, povezanih v Svet	Več kot 10
	Število skupnih projektov povezanih organizacij, kjer sodeluje najmanj 5 organizacij	Več kot 20

3.1.5.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV

- Ustanovitev in delovanje Sveta za kulturo;
- Kulturni inkubator.

3.1.5.2 NOSILCI PROGRAMA

Zveze kulturnih organizacij in kulturni sklad RS.

3.1.5.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV

Projekt	Sredstva	Viri sredstev
Ustanovitev in delovanje Sveta za kulturo	-	Člani sveta
Kulturni inkubator	44.553.600	Interreg IIIA Slovenija/ Hrvaška/ Madžarska
SKUPAJ:	44.553.600	

3.2 GOSPODARSTVO

Cilj	Indikator	Končna vrednost 2006
Povečati število podjetij v regiji	Lokacijsko urejena mreža poslovnih con Podravja	Najmanj 6 komunalno urejenih poslovnih con
	Nove zaposlitvene možnosti	Za najmanj 300 brezposelnih in 200 prezaposlitev
	Svetovanje podjetnikom pri ustanavljanju novih podjetij in svetovanje pri rasti	Svetovanje najmanj 300 podjetjem in 200 začetnikom
Razviti logistično podporo podjetjem	Ureditev cone in obratovanje letališča za blagovni promet	Letališče povezano z najmanj 5 regijami v Evropi in najmanj 30 podjetji v regiji

3.2.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV

- Nakupi in komunalno urejanje zemljišč za poslovne cone, sistematično privabljanje investitorjev;
- Mrežni center za trajnostni razvoj STRP-NOST – del integralnega projekta: področje spodbujanja razvoja podjetniškega sektorja;
 - vavčerski sistem svetovanja,
 - e-vsebine, vključno z regionalnim gospodarskim informacijskim sistemom - tudi za sodelovanje z sosednjimi državami v okviru EVRO-REGIJE Avstrijska Štajerska - Severovzhodna Slovenija,

- žensko podjetništvo,
 - podjetniški grozdi in mreže,
 - Internacionalizacija - BCN storitve (odpiranje in širitev trgov MSP na Balkanu),
 - Razvoj, širitev in dokapitalizacija garancijskih shem, vzpostavitev skladov semenskega kapitala in mikrokreditov,
 - Tehnološki park, z vsebinami, kot so spodbujanje tehnološkega razvoja v Podravju - Medobčinski tehnološki sklad in Tehnološki center za okoljske tehnologije;
- Mednarodni kopenski logistični center Maribor z letališčem in drugo podporno infrastrukturo.

3.2.2 NOSILCI PROGRAMA

Občine, Gospodarska zbornica Slovenije, območne Obrtne zbornice, Mrežna regionalna razvojna agencija in podjetja.

3.2.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV

Projekt	Sredstva	Viri sredstev
Nakupi in komunalno urejanje zemljišč za poslovne cone s sistematičnim privabljanjem investitorjev	5.350.000.000	ESRR, občine, država, podjetja
STRP-NOST - del integralnega projekta z vključenimi podjetniškimi vsebinami, finančnimi shemami, grozdi, itd.	1.285.000.000	ESRR, občine, država, podjetja
Tehnološki parki regije	1.233.700.000	ESRR, občine, država, podjetja
Mednarodni kopenski logistični center Maribor	4.500.000.000	ESRR, občine, država, podjetja
SKUPAJ:	12.368.700.000	

3.3 OKOLJE, PROSTOR, INFRASTRUKTURA IN NARAVNA DEDIŠČINA

Cilj	Indikator	Končna vrednost 2006
Izboljšati kakovost podzemnih in površinskih voda	Kakovost voda	Znižanje števila vzorcev z oporečno pitno vodo za 20 %
Zagotoviti urejeno infrastrukturo za zbiranje in čiščenje odpadnih voda	Urejeno ravnanje z odpadnimi vodami v regiji	70% delež prebivalstva, ki je priključen na kanalizacijski sistem
Zagotoviti zdravstveno neoporečno pitno vodo	Aktivna zaščita vodnih virov v regiji	Aktivno upravljanje vseh javnih vodozbirnih območij
	Širitev vodovodnega omrežja; delež prebivalstva, ki je priključen na javni vodovod	90% pokritost uporabnikov z javnim vodovodom
	Sanacija tranzitnih vodovodov v regiji	Obnovljenega najmanj 50% amortiziranega omrežja
Vzpostaviti urejeno infrastrukturo za ravnanje z odpadki	Ureditev ločenega zbiranja odpadkov	50% izločenih odpadkov iz celotne količine zbranih
	Ureditev ravnanja z ostanki odpadkov	Ureditev novega odlagališča nenevarnih odpadkov ter sanacija dveh obstoječih.
Povečati delež zavarovanih območij narave	Delež novih zavarovanih območij	Povečan delež zavarovanih območij na 7% vsega ozemlja
Učinkovito prostorsko načrtovanje	Pripravljena regionalna zasnova prostora	Pripravljena prostorska zasnova za poselitev, naravno in kulturno dediščino, gospodarstvo s turizmom in promet

3.3.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV

- Aktivna zaščita vodnih virov v regiji ter varovanje podtalnice Dravskega polja, Ptujskega in Ormoškega polja;
- Dolgoročni program oskrbe z zdravstveno ustrezno pitno vodo v Podravju;
- Ureditev medobčinskega vodovodnega omrežja za izboljšanje oskrbe z pitno vodo in zmanjšanje izgub;
- Izgradnja regionalnega odlagališča odpadkov Maribor, Center za ravnanje z odpadki Gajke - Ptuj, Odlagališče komunalnih odpadkov Slovenska Bistrica, Sanacija deponije komunalnih odpadkov Dobrava–Ormož, izgradnja zbirnih centrov ter reciklažnih dvorišč za komunalne odpadke;
- Regijski park Pohorje, Krajinski parki ob Dravi ter Krajinski park Rački ribniki-Požeg;
- Zasnova in program za poselitev, naravno in kulturno dediščino, gospodarstvo s turizmom in promet.

3.3.2 NOSILCI PROGRAMA

Občine, nosilci javnih gospodarskih služb, Mrežna regionalna razvojna agencija.

3.3.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV

Projekt	Sredstva	Viri sredstev
Aktivna zaščita vodnih virov v regiji ter varovanje podtalnice Dravskega polja, Ptujskega in Ormoškega polja	5.659.250.000	Občine, Vodni sklad RS, uporabniki ter Kohezijski sklad
Dolgoročni program oskrbe z zdravstveno ustrežno pitno vodo v Podravju	3.040.222.224	Občine, Vodni sklad RS, uporabniki
Ureditev medobčinskega vodovodnega omrežja za izboljšanje oskrbe z pitno vodo in zmanjšanje izgub	12.801.684.598	Občine, Vodni sklad RS, uporabniki
Centri za ravnanje z odpadki ter izgradnja zbirnih centrov ter reciklažnih dvorišč za komunalne odpadke	6.362.000.000	Občine, Kohezijski sklad, uporabniki
Regijski park Pohorje, Krajinski parki ob Dravi ter Krajinski park Rački ribniki-Požeg	390.000.000	Občine, država, Phare - Biodiversity Grant Scheme 2003
Prostorska zasnova in program za poselitev, naravno in kulturno dediščino, gospodarstvo s turizmom in promet	110.000.000	Občine, država
SKUPAJ:	28.363.156.822	

3.4 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA

Cilj	Indikator	Končna vrednost 2006
Diverzifikacija kmetijske proizvodnje	Razvoj zelenjadarstva, sadjarstva in vinogradništva	Izkoriščenost površin in obnova nasadov, vključevanje novih sort.
	Usmeritev v ekološko kmetovanje	200 novih kmetij, usmerjenih v ekološko kmetovanje
	Skupno trženje kmetijskih pridelkov in izdelkov v združenjih proizvajalcev	Zaradi učinkovitega skupnega nastopa in trženja na SI in EU trgu, se kmetje povezujejo v ustrezno velika združenja
Učinkovito ravnanje z gozdovi	Izobraževanje lastnikov in upravljavcev gozdov	V izobraževanje vključenih najmanj 100 lastnikov gozdov
Izboljšanje agrarne strukture	Velikost kmetij	Povečanje povprečne velikosti posameznih kmetij
Prestrukturiranje živilsko-predelovalne industrije	Usmeritev v pridelavo za živilsko-predelovalno industrijo	V kooperacijo z živilsko-predelovalno industrijo vključenih najmanj 200 novih kmetij
Stabilnejša kmetijska proizvodnja	Varstvo pred točo	Varstvo pred točo na posebej ogroženih območjih občin

3.4.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV

- Tržno informacijsko logistični sistem kmetijske pridelave v Podravju in povezovanje pridelovalcev kmetijskih pridelkov, trženje preko lastnih blagovnih znamk ter tehnološki razvoj kmetijstva;
- Prestavitev in ureditev centra za živinorejsko proizvodnjo;
- Ohranjanje podeželja z vzpodbujanjem dopolnilnih dejavnosti;
- Širjenje oblik sonaravnega kmetovanja;
- Izvedba komasacij, agromelioracij in namakanje površin;
- Izgradnja predelovalnih kapacitet in kleti;
- Obramba pred točo z letali.

3.4.2 NOSILCI PROGRAMA

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, občine.

3.4.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV

Projekt	Sredstva	Viri sredstev
Tržno informacijsko logistični sistem kmetijske pridelave v Podravju in povezovanje pridelovalcev kmetijskih pridelkov, trženje prek lastnih blagovnih znamk ter tehnološki razvoj kmetijstva	666.000.000	Evropski kmetijski sklad, občine, kmetje
Prestavitev in ureditev centra za živinorejsko proizvodnjo	347.017.609	Evropski kmetijski sklad, občine, kmetje
Ohranjanje podeželja z vzpodbujanjem dopolnilnih dejavnosti	234.032.939	Evropski kmetijski sklad, občine, kmetje
Širjenje oblik sonaravnega kmetovanja	190.032.939	Občine, kmetje
Izvedba komasacij, agromelioracij in namakanje površin	2.000.000.000	MKGP, občine, kmetje
Izgradnja predelovalnih kapacitet in kleti	350.000.000	MKGP, kmetje
Obramba pred točo z letali	166.700.000	MKGP, občine
SKUPAJ:	3.953.783.487	

3.5 TURIZEM IN KULTURNA DEDIŠČINA

Cilj	Indikator	Končna vrednost 2006
Razviti turistično destinacijo Pohorje in Maribor z okolico* ter vzpostaviti management infrastrukturo (DMO)	<ul style="list-style-type: none"> Razvita turistična destinacija Vzpostavljena management struktura in usposobljen team za vodenje turistične destinacije Razvita kakovostna turistična in rekreacijska infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> Ena turistična destinacija Vzpostavljeno javno-privatno partnerstvo za management turistične destinacije Pohorje in Maribor z okolico Prenočitvene / žičniške kapacitete (4.000 postelj / 38.000 prepeljanih smučarjev na uro)
<p>Oblikovati kakovostne integralne turistične produkte in vzpostaviti organizirano trženje turistične destinacije</p> <p>Povečati konkurenčnost turističnega gospodarstva in prepoznavnost turistične destinacije</p>	<ul style="list-style-type: none"> Integralni turistični proizvodi in blagovne znamke Informatizacija turizma v regiji Število turistov / turističnih nočitev 	<ul style="list-style-type: none"> Krovna turistična blagovna znamka TIRS (turistični informacijski in rezervacijski sistem) 117.000 turistov / 305.000 turističnih nočitev
Celostno revitalizirati mestna in vaška središča ter objekte kulturne dediščine za potrebe turizma	Priprava skupne zasnove obnove in revitalizacije	Končana idejna študija

* Opomba: Skladno s Strategijo slovenskega turizma 2002-2006, sprejeta na Vladi RS v juliju 2002, kjer je turistično območje Pohorje in Maribor z okolico definirano kot ena izmed prednostnih programskih usmeritev slovenskega turizma ter vključuje celotno regijo Podravje.

3.5.1 PROJEKTI, KI PODPIRAJO DOSEGANJE CILJEV

- Integralni projekt: Razvoj turistične destinacije Pohorje in Maribor z okolico:
 - Vzpostavitev upravljanja in trženja turistične destinacije (DMO, integralni turistični proizvodi, turistične blagovne znamke),
 - E-turistična destinacija (turistični informacijski in rezervacijski sistem),
 - Obnova in izgradnja skupne turistične in rekreacijske infrastrukture,
 - Omrežje turističnih poti,
 - Program obnove objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot za vključevanje v turistično ponudbo.

3.5.2 NOSILCI PROGRAMA

Zavod za turizem Maribor, LTO-ji, Turistični grozd Sp. Podravja, ponudniki turističnih storitev, lokalne skupnosti, muzeji.

3.5.3 SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV ZA IZVEDBO PROJEKTOV

Projekt	Sredstva	Viri sredstev
Vzpostavitev upravljanja in trženja turistične destinacije	289.000.000	Občine, ponudniki, ESRR
E-turistična destinacija (turistični informacijski in rezervacijski sistem)	79.337.000	Phare CBC SLO-A, ponudniki, občine, LTO-ji
Obnova in izgradnja skupne turistične in rekreacijske infrastrukture	14.955.200.000	Ponudniki, občine, ESRR
Omrežje turističnih poti	83.300.000	Interreg IIIA, Phare CBC SLO-A, občine, ponudniki
Program obnove objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot za vključevanje v turistično ponudbo	30.000.000	Občine, Interreg IIIA
SKUPAJ:	15.436.837.000	

IZVEDBENA STRUKTURA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA ZA PODRAVJE

Naloge in pristojnosti posameznih izvajalskih teles so:

Programski odbor

Programski odbor, ki je bil konstituiran maja 2002, deluje do zaključka programskega obdobja. V fazi izvajanja v skladu z Navodilom o minimalni obvezni vsebini in metodologiji priprave ter načinu spremljanja in vrednotenja regionalnega razvojnega programa (9.člen) Programski odbor spremlja in nadzoruje uresničevanje zastavljenih ciljev in predlaga morebitne spremembe RRP. Programski odbor obravnava letna in končna poročila o izvajanju RRP, ki jih je treba predložiti Agenciji RS za regionalni razvoj.

Vodja izvajanja RRP pri nosilni organizaciji MRA

Vodja izvajanja RRP spremlja izvajanje celotnega RRP, vodi in koordinira operativno skupino koordinatorjev prioritet, predlaga usposabljanja nosilcev, skupaj s predsednikom Programskega odbora predstavlja RRP, pregleduje in sodeluje pri pripravi zahtevnejših vlog in poročil regije za pridobitev finančnih sredstev za uresničevanje RRP, sodeluje z regijskimi institucijami, občinami, mednarodnimi institucijami in ministrstvi, vzpostavi sistem komuniciranja in informacijski sistem za komuniciranje med koordinatorji in partnerji v regiji. Vodja izvajanja RRP spremlja delo koordinatorjev, predlaga ukrepe v primeru zaostankov pri implementaciji, oziroma v sodelovanju s koordinatorji posega v izvajanje podprogramov, v kolikor nosilci zaidejo v težave, pripravlja letno in končno poročilo o izvajanju RRP ter Programskemu odboru predlaga spremembe RRP.

Operativna skupina

Operativno skupino sestavljajo 5 koordinatorjev prioritetnih področij ter vodja izvajanja RRP, ki tudi vodi in koordinira delo skupine.

Delovne skupine prioritetnih področij

Pri posameznih partnerjih znotraj MRRA Podravja je določenih 5 koordinatorjev prioritetnih področij.

- Človeški viri in socialno okolje (1 pri EIM, SRUČV),
- Razvoj gospodarstva (1 pri EIM),
- Okolje, prostor, infrastruktura in naravna dediščina (1 pri MRA),
- Kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja (1 pri ZRS Bistra Ptuj),
- Turizem in kulturna dediščina (1 pri MRA).

Koordinatorji prioritetnih področij so odgovorni za izvajanje podprogramov, vodenje »področne« regijske skupine in koordiniranje, usmerjanje ter strokovno pomoč nosilec podprograma. Koordinatorji spremljajo državne in nacionalne razpise in razvojno politiko države in EU na področju, ki ga pokrivajo, in z njo seznanjajo nosilce, občine ter druge morebitne partnerje. Koordinatorji pregledujejo in sodelujejo pri pripravi vlog in poročil regije na razpisih za pridobitev finančnih sredstev države in EU za uresničevanje podprogramov iz področja RRP, ki ga pokrivajo. Pripravljajo letno in končno poročilo o izvajanju RRP za svoje področje ter programskemu odboru predlagajo spremembe RRP.

Razvojni forum

Razvojni forum predstavlja odprt mehanizem udeležbe razvojnih partnerjev in javnosti. V njem bodo sodelovali predstavniki občin, malih, srednjih in velikih podjetij, javnih gospodarskih služb, socialnih ustanov, šolstva, verskih skupnosti in društev ter predstavniki regionalne razvojne agencije. Namen foruma bo:

- olajšanje izvedbe programa s sodelovanjem partnerjev pri njegovi pripravi in oblikovanjem pobud za posamezne projekte in
- ustrezna vključitev predlogov in pobud javnosti, gospodarstva, javnega sektorja in nevladnih organizacij v program in izvedbene dokumente.

Forum lahko skliče in organizira Programski odbor, vodja izvajanja RRP ali posamezne delovne skupine, po potrebi tudi večkrat letno. Organiziran je lahko v različnih oblikah (delavnica, posvet ali okrogla miza).

Nosilci podprogramov

Vsak podprogram ima nosilca, ki ga določi Programski odbor. To je praviloma organizacija iz javnega sektorja, ki je strokovno in tehnično usposobljena za izvedbo podprograma in povezovanje z razvojnimi partnerji ter razpolaga s finančnimi sredstvi za izvedbo podprograma. Pomemben nosilec podprogramov bo regionalna razvojna agencija (RRA), ki pa bo za to potrebovala ustrezna sredstva in pooblastilo občin. Drugi pomembni nosilci podprogramov bodo občine same. V teh primerih bo posamezna občina prevzela koordinacijsko vlogo in določila koordinatorja projekta. V primerih, kjer nosilec ne bo niti RRA niti občina, bo nosilec podjetje ali organizacija, ki k izvedbi podprograma prispeva določena lastna sredstva. Nosilci podprogramov bodo z upoštevanjem predpisov o javnih naročilih zagotavljali oddajo del, podeljevanje denarnih podpor ali pridobivanje vlagateljev in koncesionarjev.

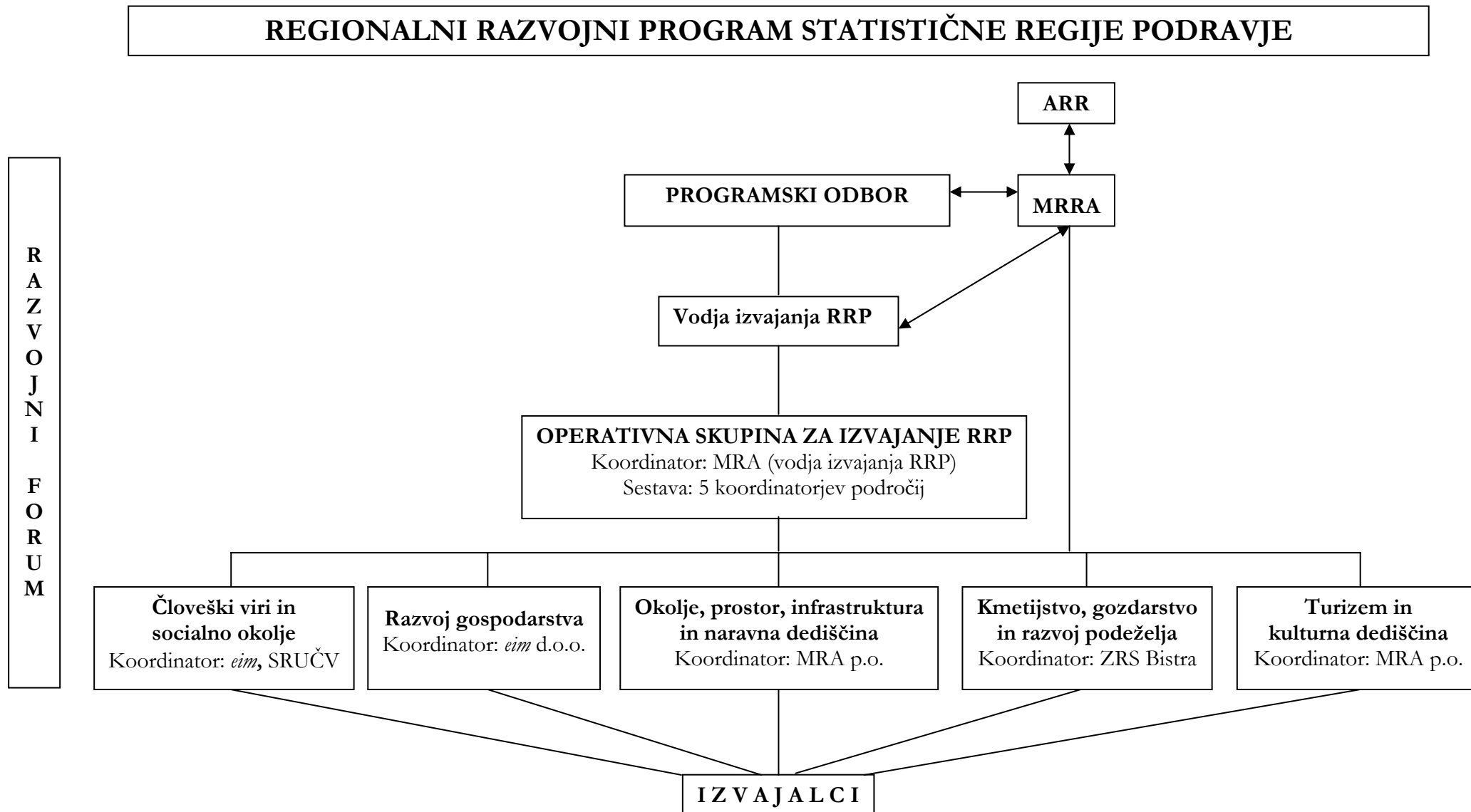
Mrežna regionalna razvojna agencija

Mrežna razvojna agencija za Podravje (MRRAP) bo osrednja organizacija za koordinacijo in izvajanje RRP. MRRAP bo skrbela za podporo sodelovanju med občinami in razvojnimi partnerji v regiji in za informiranje o pripravi in izvedbi programa in projektov.

Pri nosilni organizaciji bo delovalo tajništvo, ki bo izvajalo tehnično-administrativna dela.

Spremljanje, vrednotenje in nadzor regionalnega razvojnega programa poteka na podlagi indikatorjev, zastavljenih na različnih nivojih RRP. MRRAP je dolžna Agenciji RS za regionalni razvoj predložiti letna poročila v roku 3 mesecev po poteku koledarskega leta, in končno poročilo v roku 6 mesecev po poteku programskega obdobje. Omenjena poročila obravnava tudi Programski odbor.

Izvedbena struktura Regionalnega razvojnega programa statistične regije Podravje

FINANČNI OKVIR RAZVOJNEGA PROGRAMA ZA PODRAVJE

1. VREDNOST PROJEKTOV GLEDE NA MOŽNOSTI ČRPAJJA EVROPSKIH SREDSTEV

1.1 EVROPSKI STRUKTURNI SKLADI

Če preračunamo vrednosti podprogramov in projektov (v nadaljevanju: projektov), kjer bi kot sofinancerji sodelovali tudi viri evropskih strukturnih skladov, lahko rečemo, da je vrednost projektov v Podravju glede na informativne alokacije sredstev teh virov realna.

Regija predvideva za okoli 30 milijard SIT projektov, ki bi se sofinancirali iz evropskih strukturnih skladov. Na podlagi informativnih podatkov je za Podravje namenjenih okrog 12 milijard SIT, kar predstavlja ustrezen delež sredstev sofinanciranja projektov.

Če upoštevamo, da bodo podjetja v projekte prispevala 65% sredstev, je povprečna stopnja sofinanciranja projektov v regiji okrog 40%. To pomeni, da so glede na pričakovane finančne prilive realno izvedljivi vsi projekti, predlagani za izvedbo do konca leta 2006. Seveda pa je odločilnega pomena vsebinska izvedljivost projektov in njihova trajnost. Regija bo morala zato takoj pristopiti k pripravi projektov za sofinanciranje iz omenjenih virov.

1.2 KOHEZIJSKI SKLAD

Še posebej velja omeniti Kohezijski sklad, v okviru katerega so projekti že določeni in se regija na njihovo izvedbo pripravlja. Vsi projekti bodo izvedeni na podlagi ustrezne projektne dokumentacije, finančno pa njihova izvedba ni vprašljiva. Tudi tukaj je nujno takoj začeti s pripravami in projekte pripraviti do te meje, da bodo izvedljivi takoj, ko bo zanje mogoče pridobiti sredstva sofinanciranja.

1.3 POBUDA SKUPNOSTI INTERREG III IN PHARE

Regija za sofinanciranje podprogramov in projektov iz Pobude Skupnosti Interreg III in Programa Phare predlaga za 561.413.600,00 SIT projektov.

Informativni preračun, po katerem naj bi Podravje dobilo 1/5 sredstev iz programa sodelovanja Interreg III Slovenija/Avstrija in 1/7 sredstev iz programa sodelovanja Interreg III Slovenija/Hrvaška/Madžarska, kaže, da regija lahko pridobi okrog 425.917.689 SIT iz tega programa in dodatno okrog 30.000.000 SIT iz Programa Phare Biodiversity Grant Scheme.

To pomeni, da so ob sofinanciranju projektov s strani projektnih partnerjev (občin, uporabnikov) tudi ti projekti izvedljivi.

2. PROJEKTI, ZA KATERE NA EVROPSKA SREDSTVA NE MOREMO RAČUNATI

Razen omenjenih projektov, ki se bodo lahko sofinancirali iz evropskih virov, pa je v RRP tudi za okrog 15 milijard SIT projektov, za katere sredstev evropskih skladov ne bo mogoče pridobiti. Največji med njimi, 12 milijard SIT, je ureditev vodovodnega sistema občin, ki v Kohezijski strategiji za Podravje ni predviden.

Vir financiranja teh projektov so poleg občin Podravja še podjetja, ministrstva, Vodni sklad RS, uporabniki storitev in kmetje.

V tem primeru bo potrebno za izvedbo projektov k njihovem financiranju pritegniti zasebni kapital, ki bo infrastrukturo zgradil in potem naložbe povrnil skozi zaračunavanje storitev.

3. PREGLED VSEH PROJEKTOV IN VIROV FINANCIRANJA Z OKVIRNIMI VREDNOSTMI PROJEKTOV

Podprogram / projekt	Vrednost (SIT)	Vir financiranja
Pobude za nove nacionalne poklicne kvalifikacije ter razvoj in izvajanje programov za pridobitev le-teh	323.500.000	Evropski socialni sklad, Zavod RS za zaposlovanje, občine, podjetja
Center za podporo in razvoj dopolnilnih dejavnosti in drugih fleksibilnih oblik dela	300.000.000	Evropski socialni sklad, Zavod RS za zaposlovanje, občine, podjetja
Mrežni center za vseživljenjsko izobraževanje STRP-NOST	648.100.000	Evropski socialni sklad, Zavod RS za zaposlovanje, MDDSZ, MZŠŠ, občine, uporabniki, Interreg IIIC in IIIA
Mreža središč višje in visokošolskega izobraževanja v regiji (Višje in visokošolsko središče na Ptujju)	420.000.000	Evropski socialni sklad, MZŠŠ, občine, podjetja
Center za vzpodbujanje poklicnega uveljavljanja in podjetništva	12.000.000	Interreg IIIA Slovenija/Hrvaška/Madžarska
Vzpostavitev institucionalnih povezav in aktivnosti za zaposlovanje mladih - študentje in podjetja z roko v roki	60.000.000	Interreg IIIA Slovenija/Avstrija
Vzpostavitev Regijske štipendijske sheme	150.000.000	Zavod RS za zaposlovanje, MDDSZ, Podjetja in občine
Podjetniški inkubator za mlade – Tovarna	150.000.000	Podjetja, Interreg IIIA

podjemov		Slovenija/ Avstrija, Evropski socialni sklad, občine
Promocija in krepitev zdravja prebivalstva v Podravju	50.000.000	MKGP in občine
Mozaik – socialna in delovna integracija invalidnih in teže zaposljivih oseb	130.350.000	Equal, država
Mreža Centrov za starejše občane ter zagotavljanje pomoči in nege na domu (Center za pomoč na domu Slovenska Bistrica, Mostovi medgeneracijskega sožitja in sprejemanja različnosti, Maribor)	336.000.000	MZ, MDDSZ, občine, Equal
Pisarna za informiranje in svetovanje ljudem s težavami v duševnem zdravju	60.000.000	MDDSZ, Equal, Fundacija FIHO, občine
Veliko se gibamo, zdravo rastemo	92.000.000	Občine in MZ
Promocija zdravja v podjetjih	100.000.000	Podjetja
Kulturni inkubator	44.553.600	Interreg III Slovenija/Hrvaška/
Nakupi in komunalno urejanje zemljišč za poslovne cone s sistematičnim privabljanjem investitorjev	5.350.000.000	ESRR, občine, država, podjetja
STRP-NOST – del integralnega projekta z vključenimi podjetniškimi vsebinami, finančnimi shemami, grozdi, itd.	1.285.000.000	ESRR, občine, država, podjetja
Tehnološki parki regije	1.233.700.000	ESRR, občine, država, podjetja
Mednarodni kopenski logistični center Maribor	4.500.000.000	ESRR, občine, država, podjetja
Aktivna zaščita vodnih virov v regiji ter varovanje podtalnice Dravskega polja, Ptujskega in Ormoškega polja	5.659.250.000	Občine, Vodni sklad RS, uporabniki in Kohezijski sklad.
Dolgoročni program oskrbe z zdravstveno ustrezno pitno vodo v Podravju	3.040.222.224	Občine, Vodni sklad RS, uporabniki
Ureditev medobčinskega vodovodnega omrežja za izboljšanje oskrbe z pitno vodo in zmanjšanje izgub	12.801.684.598	Občine, Vodni sklad RS, uporabniki
Centri za ravnanje z odpadki ter izgradnja zbirnih centrov ter reciklažnih dvorišč za komunalne odpadke	6.362.000.000	Občine, Kohezijski sklad, uporabniki
Regijski park Pohorje, Krajinski parki ob Dravi ter Krajinski park Rački ribnik - Požeg	390.000.000	Občine, država, Phare - Biodiversity Grant Scheme 2003
Prostorska zasnova in program za poselitev, naravno in kulturno dediščino, gospodarstvo s turizmom in promet	110.000.000	Občine, država

Tržno informacijsko logistični sistem kmetijske pridelave v Podravju in povezovanje pridelovalcev kmetijskih pridelkov, trženje preko lastnih blagovnih znamk ter tehnološki razvoj kmetijstva	666.000.000	Evropski kmetijski sklad, občine, kmetje
Prestavitev in ureditev centra za živinorejsko proizvodnjo	347.017.609	Evropski kmetijski sklad, občine, kmetje
Ohranjanje podeželja z vzpodbujanjem dopolnilnih dejavnosti	234.032.939	Evropski kmetijski sklad, občine, kmetje
Širjenje oblik sonaravnega kmetovanja	190.032.939	Občine, kmetje
Izvedba komasacij, agromelioracij in namakanje površin	2.000.000.000	MKGP, občine, kmetje
Izgradnja predelovalnih kapacitet in kleti	350.000.000	MKGP, kmetje
Obramba pred točo z letali	166.700.000	MKGP, občine
Vzpostavitev upravljanja in trženja turistične destinacije	289.000.000	Občine, ponudniki, ESRR
E-turistična destinacija (turistični informacijski in rezervacijski sistem)	79.337.000	Phare CBC SLO-A, ponudniki, občine, LTO-ji
Obnova in izgradnja skupne turistične in rekreacijske infrastrukture	14.955.200.000	Ponudniki, ESRR
Omrežje turističnih poti	83.300.000	Interreg IIIA, Phare CBC SLO-A, občine, ponudniki
Program obnove objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot za vključevanje v turistično ponudbo	30.000.000	Občine, Interreg IIIA
SKUPAJ:	62.998.980.909	

4. PRIPRAVA LETNIH PROGRAMOV TER POROČIL O IZVAJANJU RRP

V skladu z navodili o minimalni obvezni vsebini in metodologiji priprave ter načinu spremljanja in vrednotenja regionalnega razvojnega programa. (Ur.l. RS št. 52/00, 111/00 in 44/01) je regionalna razvojna agencija dolžna pripravljati in predložiti Agenciji Republike Slovenije za regionalni razvoj letna poročila in končno poročilo o izvajanju RRP. Letna in končno poročilo o izvajanju RRP imajo naslednjo vsebino:

1. kratek prikaz bistvenih sprememb v splošnih razmerah, ki so pomembne za izvajanje RRP (npr. spremembe socio-ekonomskih trendih, spremembe v nacionalnih, regijskih in sektorskih politikah) ter vpliv teh sprememb na ustreznost pomoči;
2. napredek v doseganju kvantificiranih ciljev s pomočjo fizičnih in finančnih indikatorjev;
3. povzetek pomembnih težav pri izvajanju RRP in sprejeti ukrepi za rešitev teh težav;
4. stanje po posameznih podprogramih in projektih;
5. ukrepi za zagotovitev javnosti izvajanja regionalnega razvojnega programa.

Letno poročilo je potrebno podati v roku 3 mesecev po preteku koledarskega leta, končno poročilo pa v roku 6 mesecev po poteku programskega obdobja.

Regionalna razvojna agencija letno poroča o dodeljenih državnih pomočeh. Podatke o državnih pomočeh, dodeljenih na podlagi RRP, posreduje vsako leto do 1. marca Agenciji Republike Slovenije za regionalni razvoj.

S ciljem zagotovitve uspešnosti in učinkovitosti izvajanja regionalnega razvojnega programa so ti podvrženi predhodnemu vrednotenju.

Predhodno vrednotenje regionalnega razvojnega programa izvede Agencije Republike Slovenije za regionalni razvoj v sodelovanju z usposobljenimi strokovnimi organizacijami.